

Riksdagens snabbprotokoll 2019/20:13

Onsdagen den 2 oktober

Kl. 09.00–09.12
16.00–16.06

Det justerade protokollet beräknas utkomma om tre veckor.

§ 1 Avsägelse

Talmannen meddelade att *Mattias Ottosson* (S) av-
sagt sig uppdraget som suppleant i EU-nämnden.

Kammaren biföll denna avsägelse.

§ 2 Anmälan om kompletteringsval

Talmannen meddelade att Socialdemokraternas
riksdagsgrupp anmält *Alexandra Völker* som supple-
ant i EU-nämnden.

Talmannen förklarade vald till

suppleant i EU-nämnden
Alexandra Völker (S)

§ 3 Anmälan om subsidiaritetsprövning

Talmannen anmälde att utdrag ur prot. 2019/20:2
för torsdagen den 19 september i ärende om subsidia-
ritetsprövning av EU-förslag hade kommit in från tra-
fikutskottet.

§ 4 Ärenden för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:
Propositioner
2019/20:5, 12, 13 och 20 till skatteutskottet
2019/20:19 till justitieutskottet
2019/20:22 till miljö- och jordbruksutskottet
2019/20:23 till finansutskottet

Motioner
2019/20:108 till justitieutskottet
2019/20:110, 263, 288, 300, 316 och 361 till justitieut-
skottet

§ 5 Tillsyn över och ingripanden mot advokater och advokatbolag vid tillämpning av penningtvätt- slagen

Justitieutskottets betänkande 2019/20:JuU2
Tillsyn över och ingripanden mot advokater och ad-
vokatbolag vid tillämpning av penningtvättslagen
(prop. 2018/19:125)
föredrogs.

Talmannen konstaterade att ingen talare var an-
mäld.
(Beslut fattades under § 13.)

§ 6 Genomförande av EU:s reviderade direktiv om säkerhet ombord på passagerarfartyg

Trafikutskottets betänkande 2019/20:TU2
Genomförande av EU:s reviderade direktiv om säker-
het ombord på passagerarfartyg (prop.
2018/19:116)
föredrogs.

Talmannen konstaterade att ingen talare var an-
mäld.
(Beslut fattades under § 13.)

§ 7 Genomförande av EU:s direktiv om arbete ombord på fiskefartyg

Trafikutskottets betänkande 2019/20:TU3
Genomförande av EU:s direktiv om arbete ombord på
fiskefartyg (prop. 2018/19:137)
föredrogs.

Talmannen konstaterade att ingen talare var an-
mäld.
(Beslut fattades under § 13.)

§ 8 Riksrevisionens rapport om statens vägledning av kommunal tillsyn

Miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2019/20: MJU3
Riksrevisionens rapport om statens vägledning av kommunal tillsyn (skr. 2018/19:87)
föredrogs.

Anf. 1 MARLÉNE LUND
KOPPARKLINT (M):

Herr talman! Detta handlar om Riksrevisionens rapport om statens vägledning av kommunal tillsyn, en oerhört viktig rapport. Vi moderater hade en följdmotion, *Lika och förutsägbar tillsynsprövning*, som man tyvärr valde att avslå, vilket vi tycker är tråkigt.

Den granskning som Riksrevisionen har gjort handlar om fyra områden: alkoholtillsyn, kemikalietillsyn, livsmedelstillsyn och miljötillsyn – väldigt viktiga områden att ha kontroll över. Den har omfattat fyra myndigheter: Folkhälsomyndigheten, Livsmedelsverket, Kemikalieinspektionen och Naturvårdsverket.

Följande frågor har varit utgångspunkt:

- Fungerar tillsynsvägledningen effektivt inom de valda områdena?
- Vad görs för att stödja och förbättra tillsynen, och hur värderas dessa insatser av berörda aktörer?
- Vad kännetecknar en välfungerande tillsynsvägledning, och vilka förutsättningar gynnar eller försvårar arbetet med tillsynsvägledning?

Svaren på dessa frågor är att arbetet med detta spretar ute i landets kommuner, och det är inte kommunernas fel. Vi tycker givetvis att det är viktigt att staten tar sitt ansvar för att försäkra sig om att tillsynsvägledningen fungerar likvärdigt och bra.

Riksrevisionen påtalar själva i sin granskning att det krävs en tydligare organisationsstyrning som ger en mer ändamålsenlig och rättssäker tillsyn på flera områden. På vissa områden har man valt en ineffektiv arbets- och ansvarsfördelning mellan central och regional nivå till följd av en otydlig organisationsstyrning från regeringen.

Vi delar den bild som ges i Riksrevisionens rapport och understryker vikten av en lika och förutsägbar tillsynsprövning i hela landet. Regeringen bör därför vidta åtgärder i syfte att förbättra likvärdigheten. Därför yrkar jag bifall till reservation 1.

Anf. 2 ULRIKA HEIE (C):

Herr talman! Man kan ibland fundera på debatter om Riksrevisionens olika rapporter. Jag vill tacka utskottskollegan Lund Kopparklint för genomgången av det som ärendet handlar om: de fyra myndigheter som har granskats och vilken tillsynsvägledning de bidrar med för att upprätthålla en god tillsyn över hela landet.

Men jag skulle vilja börja i en annan ände. Den tillsyn som ska ske både drabbar och hjälper många av

våra små och medelstora företag. Jag skulle vilja lyfta fram en mindre kommun i mellersta Sverige, Rättvik, och den så kallade för Rättviksmodellen, som handlar om det man kallar för tillsyn och tillväxt.

När dessa två perspektiv kombineras blir tillsynsvägledningen från de olika myndigheterna oerhört central. Vi utgår nämligen från att det hos aktörer inom olika områden – det kan gälla livsmedelsbranschen, de olika former av tillsynsvägledning som Naturvårdsverket ger eller de andra myndigheter som nämndes – finns en vilja och en ambition att göra rätt och att göra rätt val. Då är det otroligt viktigt att den vägledning som sker bidrar till detta.

Rättviksmodellen utgår från det perspektivet, det vill säga både tillsyn och tillväxt. Man vill minska regelbördan och fokusera på att stärka entreprenörerna i deras vilja att välja rätt.

Det blir inte bättre för att det blir krångligare, och just därför är det viktigt att Riksrevisionen har gjort denna tillsynsvägledning för att på olika sätt lyfta fram och peka på de brister som finns i dag. Man vill också peka på de styrkor som finns hos några av myndigheterna – här fungerar det bra, och man har organiserat verksamheten på ett sådant sätt att man kan se att vägledningen fungerar. På andra områden kommer Riksrevisionen med viss kritik.

När det gäller hur regeringen har svarat på kritiken från Riksrevisionen tycker jag att man har tagit till sig kritiken på ett nästan mer positivt sätt än vad som varit fallet i samband med ett antal andra rapporter från Riksrevisionen som jag har sett genom åren. Därför skulle jag också vilja lyfta fram det svaret. Man har gett tydliga besked om att man ser den kritik som kommit och avser att verkligen göra förändringar. Sedan blir det upp till oss att granska den ambitionen och se till att detta blir verklighet.

Jag vill därför med detta relativt korta inlägg lyfta betydelsen av en god tillsynsvägledning. Detta drabbar eller stärker ute i det yttersta ledet, där många av våra länsstyrelser eller kommuner ska genomföra en tillsyn som ska vara rättssäker, likvärdig och effektiv. Detta är viktiga ord att lyfta fram. Tillsynen ska vara enhetlig, likvärdig och effektiv så att både tillsyn och tillväxt gynnas. Det är viktiga perspektiv, inte minst mot bakgrund av en lagstiftning som handlar om att säkerställa detta inom livsmedelsområdet, naturvårdsområdet och ett antal andra områden. Därför vill jag yrka bifall till betänkandet.

(Applåder)

Anf. 3 MARIA GARDFJELL (MP):

Herr talman! Det mest effektiva miljöarbetet är det miljöarbete som faktiskt görs. Miljötillsynen har uppgiften att kontrollera att miljöarbetet görs och att miljöbalkens regler efterlevs.

Miljöinspektörerna är miljöpolitikens arbetsmyror. De har ibland ett ganska otacksamt och utsatt arbete. Det är inte alltid fullt ut finansierat, har inte särskilt hög status och är inte så bra betalt. Men det är väldigt viktigt.

Herr talman! Jag vill passa på att tala om vikten av god miljötillsyn. Miljöbrott upptäcks faktiskt i huvudsak inom ramen för miljötillsynen. Miljöbrott är ett rättsområde där man i vissa fall kan se involvering av grov organiserad brottslighet och även tydlig koppling till ekonomisk brottslighet.

Miljö- och jordbruksutskottet fick möjligheten att träffa Malmö stad i våras. I Malmö har man utvecklat ett arbete med samordnad tillsyn. Det har varit framgångsrikt just mot organiserad brottslighet kopplad till miljöbrott. Erfarenheter från detta sprids nu till statliga myndigheter och till andra kommuner. Det här är ett exempel på att professionella förvaltningschefer på lokal nivå kan utveckla verksamheten tillsammans med sina medarbetare och bli ledande föredömen.

Att enbart tro att ett uppifrån-och-ned-perspektiv där statliga myndigheter genom vägledningar ska säga åt kommunerna hur de ska arbeta är att ha ett synsätt som är lite för snävt.

Riksrevisionen har alltså granskat tillsynsvägledningen inom fyra områden, bland annat miljötillsynen. Granskningen har omfattat fyra myndigheter: Folkhälsomyndigheten, Livsmedelsverket, Kemikalieinspektionen och Naturvårdsverket. Syftet har varit att bedöma om tillsynsvägledningen är bra.

Riksrevisionens övergripande slutsats är att tillsynsvägledningen huvudsakligen fungerar tillfredsställande när det gäller kemikalietillsynen och livsmedelskontrollen men att det finns brister när det gäller alkoholtillsynen och miljötillsynen. Enkelt uttryckt kan man säga att det inte har varit tillräckligt hög servicenivå från centrala myndigheter till inspektörer som behöver vägledning eller hjälp att tolka regler.

Parallellt med Riksrevisionens granskning har också den statliga Miljötillsynsutredningen kommit med ett betänkande. Regeringen kommer att vidta åtgärder för att förbättra ansvarsfördelningen mellan myndigheter och säkerställa att tillsynsvägledningarna fungerar bättre, helt i linje med Riksrevisionens och Miljötillsynsutredningens förslag.

En del av den kritik som framkommer riktas mot brister i operativ tillsyn, bristande resurser och bristande kompetens hos enskilda inspektörer. Det är ju frågor som framför allt kommunerna och inte vi i riksdagen ansvarar för. Här är det ändå viktigt att vi som politiker, oavsett partifärg, främjar förbättrad miljötillsyn och verkar för att förbättra villkoren för alla dem som arbetar som miljöinspektörer.
(Applåder)

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under § 13.)

§ 9 Genomförande av direktivet om skattetvistlösningsmekanismer inom EU

Skatteutskottets betänkande 2019/20:SkU3
Genomförande av direktivet om skattetvistlösningsmekanismer inom EU (prop. 2018/19:143)

föredrogs.

Talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.

(Beslut fattades under § 13.)

§ 10 Ändring i det nordiska skatteavtalet

Skatteutskottets betänkande 2019/20:SkU2
Ändring i det nordiska skatteavtalet (prop. 2018/19:126)
föredrogs.

Talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.

(Beslut fattades under § 13.)

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 9.12 på förslag av talmannen att ajournera sammanträdet till kl. 16.00, då val och votering skulle äga rum.

Återupptaget sammanträde

Sammanträdet återupptogs kl. 16.00.

§ 11 Val av ledamöter i Nordiska rådets svenska delegation

Val av 20 ledamöter i Nordiska rådets svenska delegation företogs.

Sedan kammaren godkänt den gemensamma listan var följande personer valda till *ledamöter i Nordiska rådets svenska delegation* till dess nytt val till delegationen förrättats i början av nästa riksmöte:

Gunilla Carlsson (S)
Hans Wallmark (M)
Pyy Niemi (S)
Maria Stockhaus (M)
Aron Emilsson (SD)
Emilia Töyrä (S)
Magnus Ek (C)
Lorena Delgado Varas (V)
Cecilie Tenfjord Toftby (M)
Angelika Bengtsson (SD)
Lars Mejern Larsson (S)
Kjell-Arne Ottosson (KD)
Eva Lindh (S)
Arman Teimouri (L)
Paula Bieler (SD)
Per-Arne Håkansson (S)
Pål Jonson (M)
Janine Alm Ericson (MP)

Linda Ylivainio (C)
Daniel Riazat (V)

§ 12 Val av suppleanter i Nordiska rådets svenska delegation

Val av 20 suppleanter i Nordiska rådets svenska delegation företogs.

Sedan kammaren godkänt den gemensamma listan var följande personer valda till *suppleanter i Nordiska rådets svenska delegation* till dess nytt val till delegationen förrättats i början av nästa riksmöte:

Anna Vikström (S)
Ann-Sofie Alm (M)
Johan Andersson (S)
Sofia Westergren (M)
Cassandra Sundin (SD)
Aylin Fazelian (S)
Daniel Bäckström (C)
Lotta Johnsson Fornarve (V)
Lars Püss (M)
Lars Andersson (SD)
Patrik Björck (S)
Magnus Jacobsson (KD)
Åsa Karlsson (S)
Maria Nilsson (L)
Staffan Eklöf (SD)
Annelie Karlsson (S)
Mattias Karlsson i Luleå (M)
Rebecka Le Moine (MP)
Ola Johansson (C)
Jonas Sjöstedt (V)

§ 13 Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde

JuU2 Tillsyn över och ingripanden mot advokater och advokatbolag vid tillämpning av penningtvättslagen

Kammaren biföll utskottets förslag.

TU2 Genomförande av EU:s reviderade direktiv om säkerhet ombord på passagerarfartyg

Kammaren biföll utskottets förslag.

TU3 Genomförande av EU:s direktiv om arbete ombord på fiskefartyg

Punkt 1 (Sjöarbetscertifikat för fiskefartyg)

Här hade endast yrkats bifall till utskottets förslag till beslut. Förslaget innebar dock att förvaltningsuppgifter som innefattade myndighetsutövning skulle få överlämnas till ett utländskt organ. Utskottet hade därför föreslagit att ändringarna skulle beslutas enligt 10 kap. 6 § andra stycket första meningen regeringsformen. Enligt denna bestämmelse krävdes att *minst tre*

fjärdedelar av de röstande och mer än hälften av riksdagens ledamöter röstade för beslutet.

Enligt riksdagsordningen skulle beslutet fattas genom omröstning.

Votering:

302 för utskottet

47 frånvarande

Förste vice talmannen konstaterade att minst tre fjärdedelar av de röstande och mer än hälften av riksdagens ledamöter hade röstat ja. Kammaren hade således bifallit utskottets förslag till beslut.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 84 S, 61 M, 56 SD, 26 C, 24 V, 18 KD, 16 L, 15 MP, 2 -

Frånvarande: 16 S, 9 M, 6 SD, 5 C, 3 V, 4 KD, 3 L, 1 MP

Thomas Hammarberg (S) anmälde att han avsett att rösta ja men markerats som frånvarande.

Punkt 2

Kammaren biföll utskottets förslag.

MJU3 Riksrevisionens rapport om statens vägledning av kommunal tillsyn

Punkt 1 (Lika och förutsägbar tillsynsprövning)

1. utskottet

2. res. (M, SD, KD)

Votering:

167 för utskottet

135 för res.

47 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 84 S, 26 C, 24 V, 16 L, 15 MP, 2 -

För res.: 61 M, 56 SD, 18 KD

Frånvarande: 16 S, 9 M, 6 SD, 5 C, 3 V, 4 KD, 3 L, 1 MP

Åsa Lindestam (S) anmälde att hon avsett att rösta ja men markerats som frånvarande.

Punkt 2

Kammaren biföll utskottets förslag.

SkU3 Genomförande av direktivet om skattetvistslösningsmekanismer inom EU

Kammaren biföll utskottets förslag.

SkU2 Ändring i det nordiska skatteavtalet

Kammaren biföll utskottets förslag.

§ 14 Bordläggning

Följande dokument anmälades och bordlades:

Skrivelse

2019/20:18 Arbetet i frågor som rör Kina

§ 15 Anmälan om fråga för skriftligt svar

Följande fråga för skriftligt svar hade framställts:

den 1 oktober

2019/20:71 Placering av barn i familjehem där brottsutredning pågår

av *Carina Ståhl Herrstedt* (SD)

till socialminister *Lena Hallengren* (S)

§ 16 Anmälan om skriftliga svar på frågor

Skriftliga svar på följande frågor hade kommit in:

den 1 oktober

2019/20:26 Information om rysk kärnolycka

av *Linda Ylivainio* (C)

till miljö- och klimatminister *Isabella Lövin* (MP)

2019/20:35 Högteknologiska och klimateffektiva arbetstillfällen i Västsverige

av *Ann-Sofie Alm* (M)

till näringsminister *Ibrahim Baylan* (S)

2019/20:39 AIIB och OBOR

av *Ludvig Aspling* (SD)

till statsrådet *Peter Eriksson* (MP)

2019/20:41 Utvärdering av AIIB

av *Ludvig Aspling* (SD)

till statsrådet *Peter Eriksson* (MP)

2019/20:46 Ett förvar i norra Sverige

av *Maria Malmer Stenergard* (M)

till justitie- och migrationsminister *Morgan Johansson* (S)

2019/20:49 Antalet förvarsplatser i Sverige

av *Maria Malmer Stenergard* (M)

till justitie- och migrationsminister *Morgan Johansson* (S)

2019/20:47 Helgavskiljning/husarrest för unga lagöverträdare

av *Ellen Juntti* (M)

till justitie- och migrationsminister *Morgan Johansson* (S)

2019/20:55 Missbruk av attefallsreglerna

av *Erik Ottoson* (M)

till statsrådet *Per Bolund* (MP)

§ 17 Kammaren åtskildes kl. 16.06.

Sammanträdet leddes

av talmannen från dess början till ajourneringen kl. 9.12 och

av förste vice talmannen därefter till dess slut.

Innehållsförteckning

§ 1 Avsägelse	1
§ 2 Anmälan om kompletteringsval	1
§ 3 Anmälan om subsidiaritetsprövning	1
§ 4 Ärenden för hänvisning till utskott.....	1
§ 5 Tillsyn över och ingripanden mot advokater och advokatbolag vid tillämpning av penningtvättslagen.....	1
Justitiekammarens betänkande 2019/20:JuU2	1
(Beslut fattades under § 13.)	1
§ 6 Genomförande av EU:s reviderade direktiv om säkerhet ombord på passagerarfartyg	1
Trafikutskottets betänkande 2019/20:TU2.....	1
(Beslut fattades under § 13.)	1
§ 7 Genomförande av EU:s direktiv om arbete ombord på fiskefartyg	1
Trafikutskottets betänkande 2019/20:TU3.....	1
(Beslut fattades under § 13.)	1
§ 8 Riksrevisionens rapport om statens vägledning av kommunal tillsyn	2
Miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2019/20:MJU3	2
Anf. 1 MARLÉNE LUND KOPPARKLINT (M)	2
Anf. 2 ULRIKA HEIE (C).....	2
Anf. 3 MARIA GARDFJELL (MP)	2
(Beslut fattades under § 13.)	3
§ 9 Genomförande av direktivet om skattetvistlösningsmekanismer inom EU	3
Skatteutskottets betänkande 2019/20:SkU3	3
(Beslut fattades under § 13.)	3
§ 10 Ändring i det nordiska skatteavtalet	3
Skatteutskottets betänkande 2019/20:SkU2.....	3
(Beslut fattades under § 13.)	3
Ajournering	3
Återupptaget sammanträde	3
§ 11 Val av ledamöter i Nordiska rådets svenska delegation	3
§ 12 Val av suppleanter i Nordiska rådets svenska delegation.....	4
§ 13 Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde	4
JuU2 Tillsyn över och ingripanden mot advokater och advokatbolag vid tillämpning av penningtvättslagen.....	4
TU2 Genomförande av EU:s reviderade direktiv om säkerhet ombord på passagerarfartyg	4
TU3 Genomförande av EU:s direktiv om arbete ombord på fiskefartyg	4
MJU3 Riksrevisionens rapport om statens vägledning av kommunal tillsyn	4
SkU3 Genomförande av direktivet om skattetvistlösningsmekanismer inom EU	4
SkU2 Ändring i det nordiska skatteavtalet	4
§ 14 Bordläggning	4
§ 15 Anmälan om fråga för skriftligt svar	4
§ 16 Anmälan om skriftliga svar på frågor.....	5
§ 17 Kammaren åtskildes kl. 16.06.	5